

The last man to die, Leipzig, April 18, 1945

In mid-April 1945, the American army advanced towards Leipzig, Germany. Robert Capa rushed to join the liberators. Leipzig had been the residence of his lover, photographer Gerda Taro, who was killed in the Spanish Civil War. She had fled the city upon the rise of the Nazis. The Allied entrance into Leipzig on the morning of 19 April met with little resistance.

Towards noon, the forces reached the city's central Zeppelin Bridge, which was in danger of being blown up by the Germans. Capa joined five infantry soldiers entering an empty flat on the fifth floor of an apartment building overlooking the bridge, hoping to photograph the forces advancing on it; he said this would be his last wartime photograph, for war was sure to be over by the time it would be published. One of the soldiers, Raymond J. Bowman, positioned himself for shooting from the balcony, and Capa photographed his face. At that very moment, the young soldier's body collapsed: he was hit between the eyes by a German sniper's bullet. He fell back and died. Although Capa rarely photographed dead bodies, in this case he went on photographing the corpse as it lay in a pool of blood spreading on the floor.

The dead soldier's comrades rushed down to capture the snipers who had shot him. Capa followed them. They shot a few warning shots, and three snipers surrendered. Capa documented the two American GIs fiercely attacking the Germans. The series of photographs was published on 14 May 1945, but the censor forbade the publication of photographs in which soldiers are seen beating the German prisoners. Luckily, the negatives were not confiscated.

According to Capa, this was the most horrifying series of his photographic career. It came after the decade of struggle against fascism which began with the photograph **The Falling Soldier** (1936) taken in Spain—and ended with this photograph of the shot American GI.

The building, location of the photograph, stood deserted for many years. In 2012, after being burnt down, a local initiative was made to preserve and renovate it, and open it as the Capa-Haus museum.

ההרוג האחרון, לייפציג, 18 באפריל 1945

במחצית אפריל 1945 התקדם הצבא האמריקני לכיוון לייפציג, גרמניה. רוברט קאפה מיהר להצטרף למשחררים. לייפציג הייתה עיר מגוריה של גרדה טארו, אהובתו הצלמת שנהרגה במלחמת האזרחים בספרד, העיר שממנה נמלטה עם עליית הנאצים. כניסת בעלות הברית ללייפציג בבוקר ה-18 באפריל נתקלה בהתנגדות מועטה.

לקראת הצהריים הגיעו הכוחות לגשר צפלין שהפריד בין שני חלקי העיר. החשש היה שהגרמנים יפוצצו אותו. קאפה התלווה לחמישה חיילי חיל הרגליים שנכנסו לדירה ריקה בקומה החמישית של בניין מגורים הצופה על הגשר, בתקווה שממש יוכל לצלם את התקדמות הכוחות עליו, ואמר שזה יהיה תצלומו האחרון של המלחמה כי עד שיפורסם היא בוודאי תיגמר. אחד החיילים, ריימונד ג'יי בואמן שמו (Raymond J. Bowman), התמקם לירי מהמרפסת וקאפה צילם את פניו. כמעט באותו הרגע רפס גופו של החייל הצעיר, לאחר שכדור של צלף גרמני פגע בין עיניו, והוא נפל לאחור ומת. אף שקאפה מיעט לצלם גופות, הפעם הוסיף לצלם את הגופה ואת שולית הדם שנקוותה על הרצפה.

חבריו של ההרוג מיהרו לרדת כדי לתפוס את הצלף. קאפה נלווה אליהם. הם ירו כמה יריות אזהרה, ושלושה צלפים נכנעו. קאפה תיעד במצלמתו את שני החיילים האמריקנים תוקפים בזעם את הגרמנים. סדרת התצלומים פורסמה ב-14 במאי 1945, אך הצנזורה אסרה את פרסום אלה שבהם נראים החיילים מכים את השבויים הגרמנים. למרבה המזל התשלילים עצמם לא הוחרמו.

סדרת התצלומים הזאת הייתה, לדברי קאפה, המבעיתה ביותר בכל קריירת הצילום שלו. היא חתמה עשור של מאבק בפשיזם שהחל בתצלום **נפילתו של לוחם רפובליקני** בספרד והסתיים בתצלום החייל האמריקני ההרוג בלייפציג שכותרתו הלא רשמית היא **ההרוג האחרון (The last man to die)**.

הבניין, אתר הצילום, עמד נטוש שנים רבות. ב-2012, לאחר שנשרף, הוחלט, ביוזמה מקומית של אזרחי העיר, לשמר ולשחזר אותו ולפתוח בו מוזיאון על שם קאפה.

The fall of a Loyalist soldier, Córdoba front, Spain, September 1936 [The Falling Soldier]

Covering the Spanish Civil War, the 22-year-old Robert Capa captured on film the moment a Loyalist militiaman was fatally shot in battle. The photograph immediately became a universal icon of war photographs and of anti-war campaigns.

It was first published in September 1936 in the French pictorial magazine Vu. A year later it was printed in Life magazine with the caption: "Robert Capa's camera catches a Spanish soldier the instant he is dropped by a bullet through the head in the front of Córdoba."

The photo appeared on the cover of Capa's book *Death in the Making*, published in 1938, but not, possibly intentionally, in the interior layout.

In 1975, allegations began to surface that the photograph was staged. A British journalist reported interviewing a photographer, O'Dowd Gallagher, who claimed to have met Capa during the war, and that Capa had told him that, since there was not enough material to photograph, a Francoist officer offered to stage some battle scenes. According to Gallagher, Capa returned in the evening delighted with the results. This testimony is controversial: not only did Capa, who was anti-fascist and pro-republican, have no contact with Francoist militiamen, but Gallagher later turned out to have been hundreds of kilometers away from Cerro Muriano, the photograph's location, on the day the photograph was taken. In 1996, a British journalist reported meeting a man who had identified the soldier in the photograph as Federico Borrell Garcia.

The importance attached to the soldier's identity was unfortunate for the photograph. If, until then, his anonymity had made it an icon, compared with Francisco Goya's *The Third of May 1808* (1814)—now the identification turned it from a symbol to a photograph of a certain detail.

In his attempt to prove the photograph's authenticity, Richard Whelan, author of Capa's biography *This is War: Robert Capa at Work: 1934–1945* (2007), sought the advice of a forensic expert who asserted that, although the subject's pose seemed odd, the photograph was not staged.

It was obvious to Whelan that the loss of negatives and the absence of contact sheets, i.e. the lack of image continuity, prevented a decisive conclusion in the matter. His theory was that Capa and his partner, photographer Gerda Taro, had met a group of militiamen, the soldier among them, at some point during the siesta period (between 1 and 3:30 p.m.), during which, with the strict observance of both sides, no fighting took place). Capa, who occasionally photographed simulated battle scenes, asked the soldiers to brandish their rifles and shot a series of photographs of men kneeling and aiming their rifles. It seems that as they began running down the hillside, they attracted the enemy's attention. Judging by the long shadow in the photograph, the time was about 3:30, i.e., the end of the siesta.

When asked directly whether he had staged the photograph, Capa replied: "Hell no. We were all happy. A little crazy, maybe. Then, suddenly it was the real thing. I didn't hear the firing. [I was] out there, a little ahead and to the side of them." He was, he added, haunted by a sense of guilt for the death of the soldier who had stood up for his portrait.

The contradicting testimonies, including the quotations from Capa himself, make it impossible to reach a definite version of the event. It might be that the secret of the photograph's magic—depicting that moment between life and death—and of the myth surrounding it, lies in the inability to reach a decisive answer.

נפילתו של לוחם רפובליקני, חזית קורדובה, ספרד, ספטמבר 1936

קאפה בן ה-22 שסיקר את מלחמת האזרחים בספרד, תיעד בעדשת מצלמתו את רגע נפילתו של חייל רפובליקני (לויאליסט, איש הרפובליקה הדמוקרטית הספרדית) בקרב. מיד עם פרסומו היה התצלום לסמל מייצג אוניברסלי לתצלומי מלחמה ולמאבק נגדן. פרסומו הראשון היה בספטמבר 1936 בכתב העת של הסוכנות הצרפתית Vu. שנה מאוחר יותר הוא התפרסם בכתב העת "לייף" בליוויית הכותרת "מצלמתו של רוברט קאפה הנציחה חייל ספרדי ברגע נפילתו מירי כדור שפגע בראשו בחזית קורדובה". התצלום הופיע על עטיפת ספרו של קאפה, שיצא לאור ב-1938, אך לא בין דפיו, כנראה במכוון.

ב-1975 החלה להישמע הטענה שמדובר בתצלום מבוים. עיתונאי בריטי טען שבידיו עדות מפי צלם ושמו או'דאוד גלאגר (O'Dowd Gallagher) שפגש את קאפה בימי המלחמה, ולדבריו סיפר לו שמאחר שלא היו די חומרים לצילום הציע לו קצין מגדוד של פרנקו לביים סצנות המדמות קרב. לדברי גלאגר, בערבו של אותו יום חזר קאפה מרוצה מיום הצילום. עדות זו שנויה במחלוקת, שכן לא זו בלבד שלקאפה, האנטי-פשיסט והתומך בצד הרפובליקני, לא היו קשרים עם אנשי גודדיו של פרנקו, אלא שביום המדובר מתברר שגלאגר עצמו שהה מאות קילומטרים מאתר התצלום (סרו מוריאו Cerro Muriano).

ב-1996 סיפרה עיתונאית בריטית על פגישה עם אדם שזיהה שהחייל המופיע בתצלום הוא פדריקו בורל גרסייה (Federico Borrell Garcia). העיסוק בזהות החייל היה בעוכרי התצלום. שכן אם עד אז, בזכות האנונימיות שלו, הוא היה לסמל שהשווה לציוויו של פרנסיסקו גויה *השלושה במאי 1808* (1814), הרי הזיהוי הפך אותו מסמל לתצלום של פרט מסוים.

במסגרת מאבקו להוכיח את אמיונות התצלום, פנה ריצ'רד וֶלֶן (Richard Whelan), מחבר הספר הביוגרפי *This is War! Robert Capa at Work: 1936-1945* (2007), למומחה פורנזי, והוא קבע שגם אם תנוחתו של המצולם נראית משונה, התצלום אינו מבוים.

היה ברור לוֶלֶן שאובדן התשלילים והיעדר דף קונטקטים, כלומר היעדר רצף דימויים, מונעים הכרעה מוחלטת בסוגיה. התזה שלו היא שקאפה והצלמת שותפתו גרדה טארו פגשו בשעת הסיאסטה (בין אחת לשלוש וחצי, שעות שהיו – על-פי הסכמת שני הצדדים – זמן של הפסקת לחימה) קבוצה של אנשי מיליציה וביניהם אותו חייל. קאפה שמפעם לפעם היה מביים קרבות לצורך תצלומי, ביקש מהחיילים לנופף ברוביהם, והוא צילם סדרת תצלומים של חיילים כורעים ומכוונים רובים. נראה שכאשר החלו לרוץ במורד גבעה, הם משכו את תשומת לב האויב, שכן לפי הצל הארוך בתצלום, השעה הייתה בערך שלוש וחצי, כלומר סוף הסיאסטה.

כשנשאל קאפה ישירות אם ביים את התצלום, השיב, "ממש לא. היינו כולנו שמחים... ואז פתאום קרה הדבר האמתי. בהתחלה לא שמעתי את היריות. הייתי שם לידם." הוא גם הוסיף שהוא מרגיש אשם על שום חלקו במותו של החייל שנעמד לצורך צילום דיוקנו.

העדותיות הסותרות, ובכללן הציטוטים מפי קאפה עצמו, לא מאפשרות להגיע לידי גרסה ודאית של פרטי האירוע. ייתכן שסוד קסמם של התצלום – המתאר את הרגע הזה התלוי על בלימה שבין החיים למוות – ושל המיתוס שנתקם סביבו, נעוץ, בין היתר, באי היכולת להגיע לידי תשובה חד-משמעית.

American troops landing on D-day, Omaha Beach, Normandy, June 1944

Landing on the beaches of Normandy, on 6 June 1944, was one of the most important World War II operations, resulting in the liberation of France and, eventually, the defeat of Nazi Germany. Omaha Beach was a code name given to one of five beaches where the Allied Forces landed in northern France. Only a few photographers were allowed to join the U.S. forces, and only four of those accompanied the troops on D-day itself. Among them was Robert Capa, photographer for Life magazine, who joined the first wave of forces landing on Omaha Beach.

A few hundred meters from the beach, the forces met with fierce German defense, and were caught under heavy artillery fire. The regiment Capa had joined landed early on that grueling morning, and the greyness of the water against the greyness of the sky created a special effect for the photographs.

Endangering his life in almost impossible battle conditions, Capa seems to have shot four 35-mm films. One was damaged by water when Capa loaded it into the camera.

On that very day, Capa returned with the films to Portsmouth, England, on a boat that ferried the dead and the wounded. There was enormous pressure from newspapers to get photographs published as soon as possible, and when the cartridges arrived in London, the picture editor rushed the darkroom technician to develop them. During development, an error by the technician caused almost all of the photographed material (106 photographs, according to Capa) to be destroyed; only about ten, from the last film, were saved. They were also damaged, but their graininess only enhanced their dramatic effect.

The photographs made their way at last to the Life offices in New York and were published in the 19 June magazine. Capa later adopted the heading given to them "Slightly out of Focus" for the title of his memoir. Undoubtedly, these photographs have remained the best visual representation of the D-day landings.

In 1999, the Department of Journalism at New York University included these photographs among the Top 100 Works of Journalism in the United States in the 20th Century.

הפלישה לנורמנדי, כוחות אמריקניים נוחתים בחוף אומהה, יוני 1944

הפלישה לחופי נורמנדי ב־6 ביוני 1944 הייתה מהחשובים שבמצעני מלחמת העולם השנייה. תוצאותיה היו שחרור צרפת ובסופו של דבר תבוסת גרמניה הנאצית. חוף אומהה הוא שם קוד שניתן לאחד מחמשת החופים שבהם נחתו בעלות הברית בצפון צרפת. צלמים ספורים הורשו להצטרף לכוחות הפלישה של ארצות הברית ורק ארבעה מהם הורשו ללוות אותם ביום העי"ן (D-Day) עצמו. אחד מהארבעה היה קאפה, צלמו של כתב העת "לייף", והוא הצטרף לגל הראשון של הכוחות שנחתו בחוף אומהה. כמה מאות מטרים מהחוף נתקלו הכוחות בהתנגדות עזה של הגרמנים ונקלעו לאש מקלעים וארטילריה כבדה. הכוח הצבאי שקאפה התלווה אליו, נחת מוקדם באותו בוקר קשה, ודווקא אפרוריות המים על רקע אפרוריות השמים היא שיצרה אפקט מיוחד בתצלומים.

מתוך סיכון חיים ובתנאי קרב כמעט בלתי אפשריים צילם קאפה, ככל הנראה, ארבעה סרטים של 35 מ"מ (אחד מהם נרטב בעת הטענתו במצלמה ונפגם).

עוד באותו יום חזר קאפה באחת הספינות שהחזירו הרוגים ופצועים לפורטסמות שבאנגליה, ובידו סרטי הצילום. במערכות העיתונים הלחץ להשיג תמונות לפני סגירת העיתון היה עצום, וכשהגיעו הסרטים ללונדון דחק ראש הדסק בעובד המעבדה לפתח אותם במהירות. במהלך הפיתוח, עקב טעות של העובד, הושחת מרבית החומר המצולם (106 תצלומים, לדברי קאפה בספרו). ניצלו רק כעשרה תצלומים מהסרט האחרון שפותח. אמנם גם הם ניזוקו, אך הטשטוש רק הגביר את עוצמתם הדרמטית.

התצלומים הגיעו ברגע האחרון למערכת "לייף" בניו יורק והתפרסמו בגיליון של ה־19 ביוני. מאוחר יותר אימץ קאפה את הכותרת שניתנה להם – "קצת לא בפקוס" – לשם האוטוביוגרפיה שלו. אין ספק שהתצלומים האלה היו ונשארו הכיסוי הוויזואלי הטוב ביותר של הפלישה לנורמנדי.

ב־1999 הכתירה מחלקת העיתונות של אוניברסיטת ניו יורק את תצלומיו אלה של קאפה בתואר אחת ממאה העבודות יוצאות הדופן של העיתונות האמריקנית במאה העשרים.